

Eco Reest

Middelveen V te Zuidwolde

Quickscan natuurbescherming Omgevingswet

Kenmerk: 241106

Rapport

KANTOOR ALMERE

Landdrostdreef 124
1314 SK Almere
T 036 8200376

KANTOOR GRONINGEN

Friesestraatweg 213 A-D
9743 AD Groningen
T 0596 633355

KANTOOR HOOGEVEEN

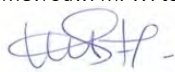
Elbe 2
7908 HB Hoogeveen
T 0528 373982

project	Quicksan natuurbescherming Omgevingswet Middelveen V Zuidwolde	projectnummer 241106
---------	--	----------------------

versie rapport	versienummer	datum	reden vervallen
	1.0	9 december 2024	Vigerende versie

auteur	De heer M. Vos
controle en vrijgave	Mevrouw. M. W. ter Steege

paraaf

opdrachtgever	Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen Postbus 20 7920 AA Zuidwolde
contactpersoon	dhr. S. Jansen

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan natuurbescherming Omgevingswet die is uitgevoerd ter plaatse van Middelveen V te Zuidwolde, in opdracht van Gemeente De Wolden. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2024 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest (2024). Quicksan natuurbescherming Omgevingswet Middelveen V te Zuidwolde, kenmerk 241106, d.d. 9 december 2024

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Kwaliteitsborging.....	4
1.3	Wettelijk kader	4
1.4	Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen	6
2.	Inventarisatie en effectbeoordeling.....	11
2.1	Bronnenonderzoek.....	11
2.2	Veldinspectie	11
2.3	Toetsing	11
3.	Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden en houtopstanden	12
3.1	Natura 2000.....	12
3.1.1	Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden	12
3.1.2	Mogelijke effecten	12
3.1.3	Ecologische relaties.....	13
3.2	Natuurnetwerk Nederland.....	14
3.3	Natuurnetwerk Nederland).Natuur buiten het NNN	14
3.4	Houtopstanden.....	15
3.4.1	Omgevingswet.....	15
4.	Effectbeoordeling flora- en fauna-activiteit.....	16
4.1	Flora	16
4.2	Broedvogels	16
4.2.1	Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4).....	16
4.2.2	Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	17
4.3	Vleermuizen.....	17
4.4	Grondgebonden zoogdieren.....	19
4.5	Overige soorten.....	21
4.6	Rode Lijst soorten.....	22
5.	Conclusie en advies	23
5.1	Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden en houtopstanden.....	23
5.2	Flora en fauna activiteit	23
5.3	Advies en vervolgstappen	24
5.3.1	Stikstofdepositie.....	24
5.3.2	Soortgericht nader onderzoek grote bosmuis, kleine marterachtigen en ringslang.....	25
5.3.3	Mogelijke vervolgstappen	25
5.3.4	Overige broedvogels.....	25
5.3.5	Natuurinclusief bouwen	26
5.3.6	(Specifieke) zorgplicht.....	26
5.4	Geldigheid en houdbaarheid	27
5.5	Verantwoording	27
	Geraadpleegde bronnen	28
	Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten provincie Drenthe.....	30
	Bijlage 2 Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten provincie Drenthe	31
	Bijlage 3 Uittreksel NDFF	32
	Bijlage 4 Uittreksel NDFF Rode lijst.....	33

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader. Daarnaast wordt ingegaan op de huidige situatie van het plangebied en de beoogde ontwikkeling.

1.1 Aanleiding en doel

Aanleiding tot het onderzoek is het voornemen om nieuwbouw te realiseren ter plaatse van Middelveen V te Zuidwolde. Voor het voornemen is een wijziging van het omgevingsplan aan de orde.

Omdat de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de natuurwet- en regelgeving. Het doel van de quickscan natuurbescherming Omgevingswet is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van het plan. Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen, wordt geadviseerd omtrent de vervolgstappen.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de vergunningen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot de Omgevingswet.

1.3 Wettelijk kader

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Omgevingswet (Ow) van toepassing. De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. Daarnaast zijn ook bijzondere natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) relevant. De volledige wetstekst is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl>. De regels voor natuur zijn (voornamelijk) uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefgebied (Bal) en het Besluit kwaliteit leefgebied (Bkl).

Natura 2000

Artikel 5.1, eerste lid van de Omgevingswet en Afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor bescherming van habitattypen, habitats van soorten en leefgebieden van soorten en vogels.

Vooraf is verplicht te beoordelen of plannen/projecten/activiteiten (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. Als uit de beoordeling (voortoets) blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significante) effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling en/of een vergunning nodig.

Daarnaast is in het Bal een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden (art 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal).

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in artikel 2.44 Ow, en uitgewerkt in provinciale verordeningen. Provincies wijzen gebieden aan die het NNN vormen. Via de provinciale verordeningen worden, in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden-, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen (art 7.7 en art 7.8 Bkl).

Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan of omgevingsplan, is een nadere beoordeling nodig. Daarin wordt beoordeeld of sprake is van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en/of samenhang van het NNN. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Overige provinciale natuurgebieden

Provincies kunnen ook overige natuurgebieden aanwijzen, waaronder bijzonder provinciale natuurgebieden, weidevogelgebieden en ganzenfoerageer-/rustgebieden (art 2.44 5^e lid Ow). Deze zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsverordeningen.

Flora- en fauna-activiteit

In artikelen 11.37, 11.46 en 11.54 van het Bal is het onderdeel flora- en fauna-activiteit opgenomen. De beschermingsregimes ten aanzien van beschermde soorten zijn te onderscheiden in Vogelrichtlijnsoorten (art 11.37 Bal), Habitatrichtlijnsoorten (art 11.46 Bal) en nationaal beschermde soorten (art 11.54 Bal). De Ow schrijft daarnaast in algemene zin een zorgplicht voor de fysieke omgeving voor (art 1.6-1.8) en voor natuur is dat nader uitgewerkt in een specifieke zorgplicht in het Bal (art. 11.27 Bal).

De Omgevingswet gaat uit van het 'ja, mits'-principe. Dit betekent dat activiteiten in principe toegestaan zijn, mits er geen schadelijke effecten optreden op beschermde soorten. Voor activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn verboden en kunnen alleen onder voorwaarden van een vergunning plaatsvinden. De provincie Drenthe is bevoegd gezag voor het uitvoeren van de Omgevingswet en heeft voor de implementatie een verordening opgesteld met daarin onder andere een lijst met de vrijgestelde soorten in geval van een ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 1).

Bovendien is een (specifieke) zorgplicht opgenomen (art. 11.27, Bal). Wanneer men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn maatregelen in het kader van de zorgplicht van toepassing. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- ✂ Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- ✂ Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- ✂ Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten die in Nederland in het wild leven en hier van nature voorkomen en (in het geval van trekvogels) om soorten die regelmatig in Nederland voorkomen.

Houtopstanden

Artikel 11.3 van de Omgevingswet regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, van meer dan tien are of

meer dan 20 bomen in één of meerdere rijen, gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap Omgevingswet. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Omgevingswet vast.

Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meld- en herplantplicht. Provincies kunnen in de provinciale verordening regels opnemen. Voor specifieke houtopstanden zoals éénrijige populieren langs landbouwpercelen of specifieke velmaatregelen gelden uitzonderingsregels (art 11.111 Bal). Daarnaast kunnen ook per gemeente regels gelden ten aanzien van kap van bomen (APV).

Voor houtopstanden geldt bovendien een specifieke zorgplicht (art 11.116 Bal), die geldt voor het vellen van houtopstanden, het herbeplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan.

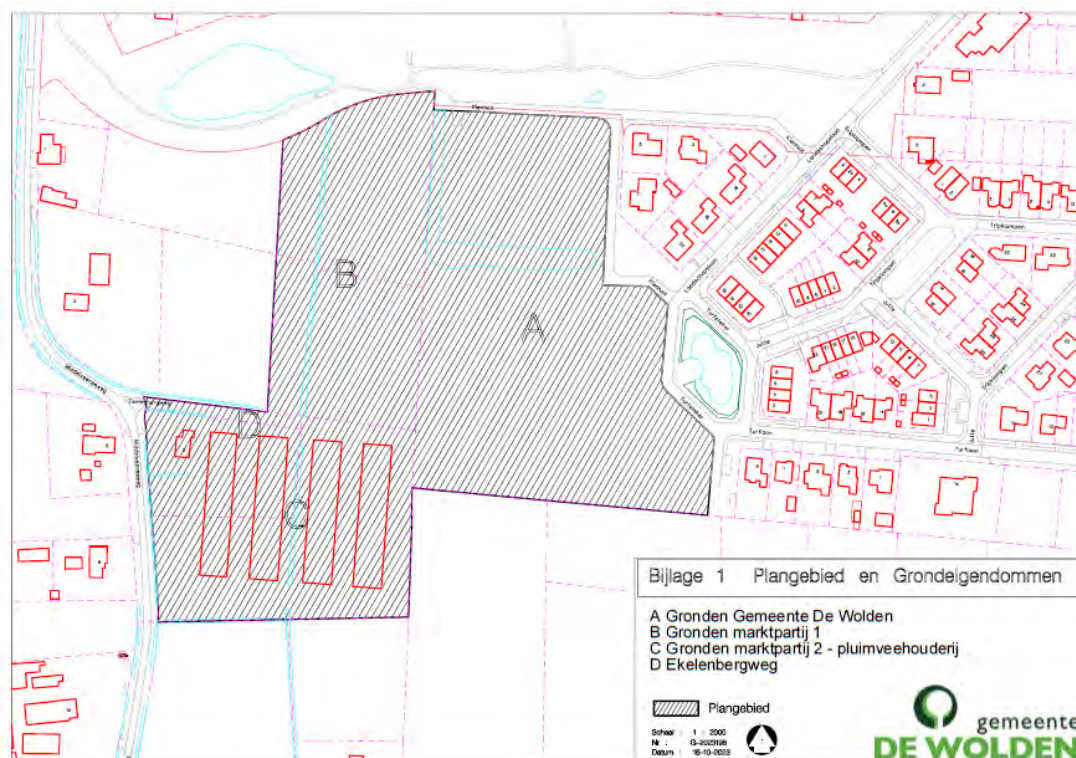
Rode lijst soorten

Daarnaast dient aandacht besteed te worden aan activiteiten met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Deze regels gelden in artikel 11.27 (specifieke zorgplicht soorten). Hierbij dient voorafgaand van de activiteit nagegaan te worden of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van rode lijst soorten, genoemd in bijlage IX of in rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19 vierde lid, onder a, onder 4 van de Omgevingswet.

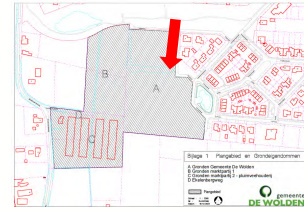
1.4 Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

Huidige situatie plangebied

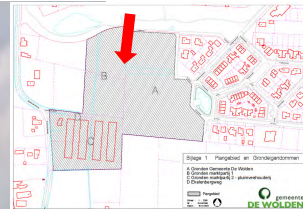
Het plangebied is gelegen aan de Middelveen V te Zuidwolde (Drenthe) (zie figuur 1.1). De locatie bestaat uit groen met uitzonderlijke kwaliteiten en heeft een rijke historie. Zo zijn bestaande bomen die op historische kaarten te zien zijn nog steeds aanwezig. Het plangebied is gelegen ter plaatse van enkele percelen ten oosten van Kienholt te Zuidwolde. Het betreft deels grasland met bomen- en struikenrijen en deels agrarische percelen. Op één perceel (figuur 1.1, rode omlijning binnen het plangebied) is in de huidige situatie een pluimveehouderij aanwezig.

Figuur 1.1. Locatie plangebied (grijs gearceerd) (bron: gemeente De Wolden).

Figuur 1.2 Noordoostzijde plangebied. Zie rode pijl richting en locatie van de genomen foto.

Figuur 1.3 Noordwestzijde plangebied. Zie rode pijl richting en locatie van de genomen foto.

Figuur 1.4 Aanwezige kippenschuren. Zie rode pijl richting en locatie van de genomen foto.

Figuur 1.5 Zuidwestzijde van het plangebied. Zie rode pijl richting en locatie van de genomen foto.

Voorgenomen ontwikkelingen

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt nieuwbouw gerealiseerd binnen het plangebied. In 2011 is de Vlinderroute, een looproute rondom Zuidwolde waarin de vlinders en biodiversiteit centraal staat, aangelegd. Deze route loopt tweemaal door de planlocatie heen, in het ontwerp wordt hier rekening mee gehouden (zie figuur 1.6).

Omwille van afwatering is er een sloot aanwezig in het plan welke voor afwatering naar het zuiden van de wijk zorgt. Deze sloot is historisch maar ook van praktisch belang aangezien afwatering een probleem is in de bestaande wijk.

De invulling betreft een combinatie van sociale huurwoningen en koopwoningen in verscheidene prijsklassen. De exacte woningtypen zijn nog onbekend. Vooralsnog is bekend dat 37 sociale huur rijwoningen, 37 goedkope koop rijwoningen, 85 middel dure koopwoningen (rijwoningen en twee-onder-een-kap woningen) en 26 dure koopwoningen gerealiseerd worden. De woningen zullen een gemiddeld woonoppervlakte van 150 m² hebben en worden op duurzame wijze middels warmtepomp verwarmd. Er wordt geen gasaansluiting aangelegd.

De werkzaamheden bestaan uit:

- Sloop en verwijdering van de bestaande opstallen van de kippenboerderij:
 - ☐ vier kippenschuren van elk 1.050 m²;
 - ☐ vier bulksilo's;
 - ☐ 1.600 m² gravel van circa 30 cm dik;
 - ☐ 480 m² betonplaten;
- Sanering van de kippenboerderij;
- Bouwrijp maken van de percelen;
- Realisatie van maximaal 185 woningen;
- Woonrijp maken.

De opdrachtgever is voornemens om in 2025 te starten met de werkzaamheden en in 2032 de werkzaamheden af te ronden. De woningen en het woonrijp maken worden in zeven fases (circa 26 woningen per fase) gerealiseerd, waarbij de eerste woningen in 2026 klaar voor gebruik zijn.

Verkaveling

BOE12399 | 23 mei 2024 | INBO | Zuidwolde, Middelveen | SO 33

Figuur 1.6. Toekomstige situatie van het plangebied.

2. Inventarisatie en effectbeoordeling

Het onderzoek heeft bestaan uit het raadplegen van beschikbare bestaande bronnen aangevuld met een veldinspectie van het plangebied.

2.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van beschermde flora en fauna ter plaatse van het plangebied en de nabije omgeving. Dit bronnenonderzoek heeft bestaan uit het op 14 oktober 2024 opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2024) en de Beschermde Soortenindicator (BeSi - BIJ12, 2024) van de afgelopen drie jaar. Hierin is een overzicht opgevraagd van de vergunningsplichtige soorten in de Omgevingswet en Rode lijstsoorten binnen een straal van één kilometer rond het plangebied. Zie voor het volledige overzicht bijlage 3 en 4. Bij het gebruik is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van de gegevens (3 jaar). Oudere waarnemingen kunnen worden gebruikt om de ecologische potenties in te schatten. Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuurgegevens en verspreidingsatlassen (zie literatuurlijst).

Ten aanzien van gebiedsbescherming is aan de hand van (provinciale) kaartenviewers waaronder de InformatieKaart Natuur (BIJ12, 2024) nagegaan of het plangebied in/nabij beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden NNN en overige provinciale natuurgebieden) ligt.

2.2 Veldinspectie

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of in het plangebied en de directe omgeving potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten aanwezig zijn. De waargenomen beschermde soorten zijn vastgelegd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Eco Reest. Het veldbezoek vond overdag plaats op 2 september 2024. Tijdens de inventarisatie waren de omstandigheden als volgt: (droog, onbewolkt, windkracht 1 Bft, 22°C).

2.3 Toetsing

Voor het onderdeel Natura 2000 en overige beschermde gebieden (H3) is ten aanzien van Natura 2000 een voortoets uitgevoerd, waarin is beoordeeld of (significant) negatieve effecten op de beschermde waarden (instandhoudingsdoelen) van Natura 2000-gebieden zijn te verwachten, en of er een diepgaandere beoordeling noodzakelijk is. Voor de voorgenomen bomenkap is beoordeeld of het beschermingsregime vanuit de Ow ten aanzien van beschermde houtopstanden van toepassing is, en of vervolgstappen aan de orde zijn. Voor de regels ten aanzien van overige beschermde gebieden, waaronder het NNN, is bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten en of vervolgonderzoek nodig is.

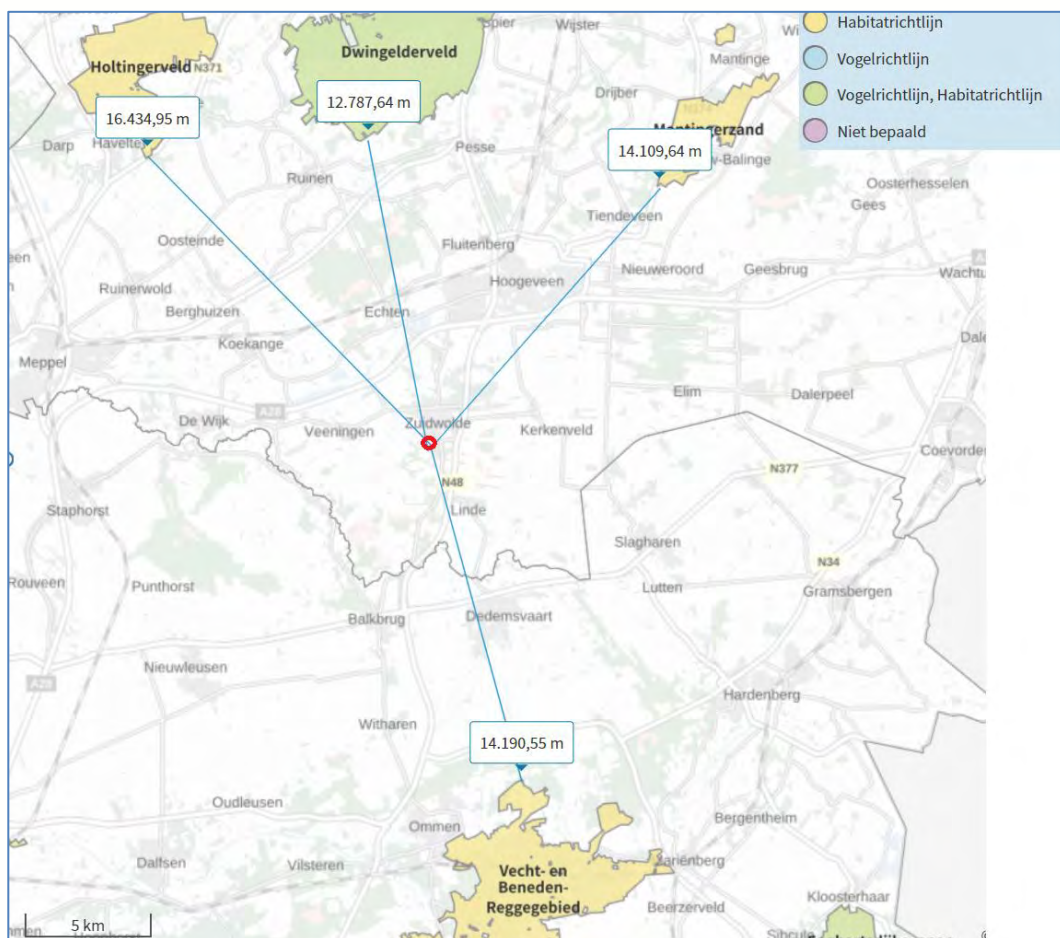
Voor het onderdeel Flora en fauna activiteit (H4) is op basis van het bronnenonderzoek en het veldbezoek beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald of en zo ja, welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over de te nemen vervolgstappen.

3. Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden en houtopstanden

3.1 Natura 2000

3.1.1 Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Dwingelderveld, op 12,7 kilometer afstand (zie figuur 3.1). Overige Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn Mantingerzand, Vecht- en Beneden-Reggegebied en Holtingerveld, op respectievelijk 14,1 , 14,2 en 16,4 kilometer afstand vanaf het plangebied.

Figuur 3.1 Globale ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

(Bron: RIVM, 2024 - AERIUS Calculator).

3.1.2 Mogelijke effecten

De effectenindicator van Broekmeyer et al. (2014; 2006) is een hulpmiddel om mogelijke schadelijke effecten op Natura 2000-gebieden te bepalen. De effectenindicator bevat 28 categorieën van activiteiten. De categorie die het meest toepasbaar is op de beoogde werkzaamheden (sloop) betreft 'woningbouw'. Op basis van de effectenindicator kan de categorie 'woningbouw' in relatie tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden mogelijk leiden tot: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring (licht, geluid, optisch), trillingen en mechanische effecten. Als aanvulling hierop kan ook sprake zijn van verzuring/vermesting als gevolg van stikstofdepositie.

In tabel 3.1 zijn de potentiële effecten opgesomd en voorzien van een onderbouwing of als gevolg van het voornemen mogelijk sprake is van het betreffende effect.

Tabel 3.1 Potentiële effecten op Natura 2000-gebieden met onderbouwing of mogelijk wel (oranje) of géén (groen) sprake is van het effect als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Potentieel effect	Onderbouwing
Oppervlakteverlies en versnippering	Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, is er geen sprake van direct negatieve effecten zoals oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten.
Verontreiniging en verdroging	Nee, bij de voorziene werkzaamheden komen geen gevaarlijke/chemische stoffen vrij en is verdroging niet aan de orde, gezien de uitvoeringswijze (wo. milieueisen machinerie).
Verstoring (licht, geluid, optisch)	Op basis van bekende verstoringssafstanden tot maximaal 1.500 meter (Vegte et al., 2014; Broekmeyer et al. 2014 en Krijgsveld et al., 2008) en de afstanden tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden (circa twaalf kilometer), is geen sprake van (tijdelijke) verstoring op Natura 2000-gebieden.
Trillingen	Eventuele trillingen hebben gezien het geringe trillingseffect (Van der Vegte et al., 2011; Gemeente Utrecht, 2003) geen effect op de verder gelegen (> 12 km) Natura 2000-gebieden.
Verstoring door mechanische effecten (betreding)	Nee, gezien de afstand (ruim 12 km) kan door aanwezigheid van (sloop)personeel en inzet van werktuigen betreding van habitattypen uitgesloten worden.
Stikstofdepositie (verzuring/vermesting)	Door inzet van de machines en aan- en afrijdend verkeer tijdens de realisatiefase en de verkeersaantrekkende werking is sprake van (tijdelijk) extra stikstofemissies. Effecten als gevolg van stikstofdepositie worden nader door de opdrachtgever separaat onderzocht. Dit aspect blijft verder buiten beschouwing.

3.1.3 Ecologische relaties

Binnen het plangebied ontbreken ecologische relaties tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden. De aangewezen habitattypen en broedvogels van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Dwingelderveld zijn gebonden aan zeer specifieke biotopen in hoogveen- en heidegebieden (Min LNV, 2024).

Gezien de specifieke habitateisen en de terreinkenmerken van het plangebied worden deze soorten niet in het plangebied verwacht. Het Dwingelderveld is daarnaast aangewezen als slaap- en rustplaats voor de niet-broedvogels kleine zwaan en toendrarietgans. Deze soorten foerageren in de ruime omgeving van het Natura 2000-gebied. Kleine zwaan foerageert bij voorkeur op akkers en natte ondergelopen (cultuur)graslanden met korte vegetatie en in het najaar ook op het water. Toendrarietgans foerageert voornamelijk in akkergebieden en graslandgebieden (Min LNV). Het plangebied biedt gezien de terreinkenmerken (ruigte, opgaand groen) geen geschikt foerageergebied voor deze soorten.

De verder gelegen Natura 2000-gebieden, waaronder Mantingerzand zijn uitsluitend aangewezen voor bescherming van de daar voorkomende habitattypen. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn, gezien de ruime afstanden (>14 km) en bekende dosis-effectrelaties -met uitzondering- van stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. Het aspect stikstofdepositie wordt door de opdrachtgever separaat onderzocht.

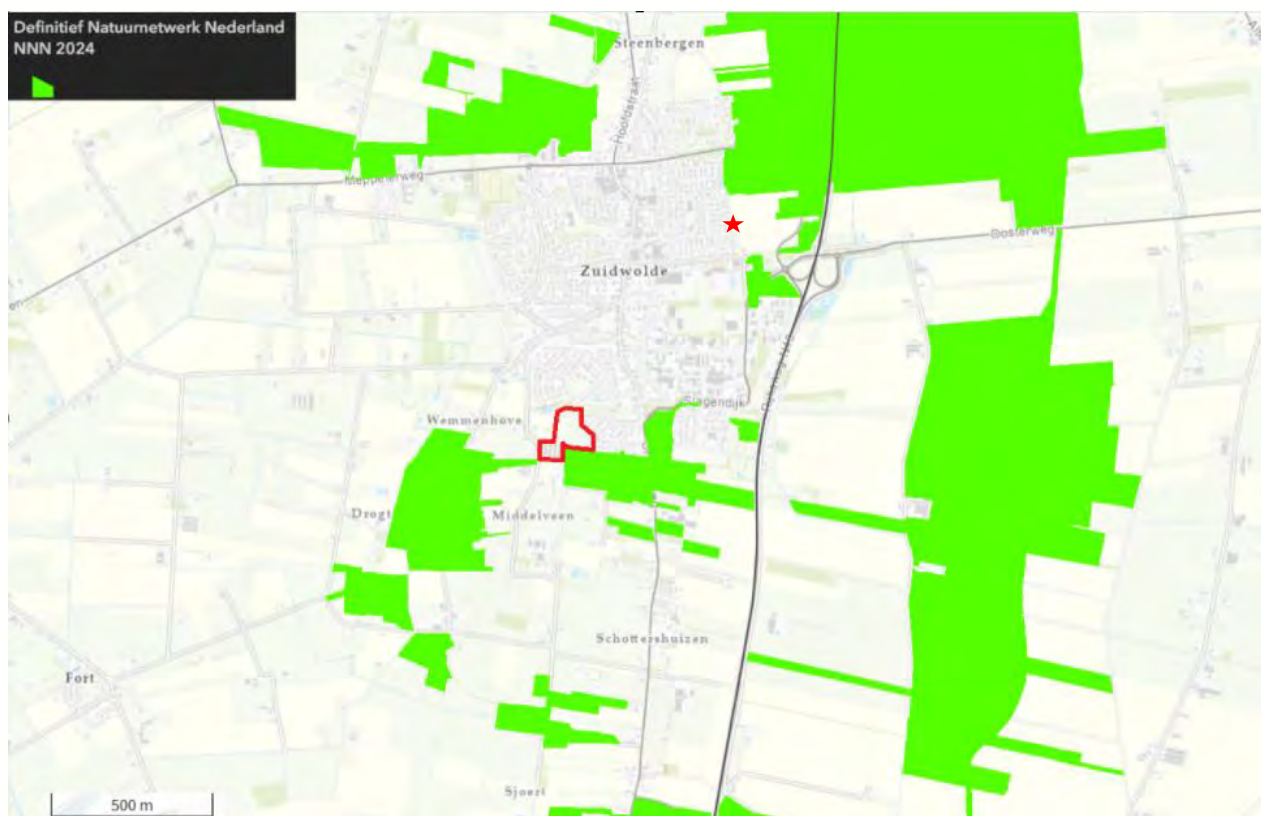
3.2 Natuurnetwerk Nederland

Voor de realisatie van de nieuwbouw is een wijziging van het omgevingsplan nodig (zie ook 1.3). Er is zodoende sprake van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, zodat nader naar het NNN-beschermingsregime dient te worden gekeken.

Op de kaart in figuur 3.2 is te zien dat het plangebied niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt echter wel aangrenzend op het plangebied.

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN, er is zodoende geen sprake van directe effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, het oppervlak en de samenhang van het NNN.

De provincie Drenthe hanteert geen externe werking ten aanzien van het NNN (Provincie Drenthe, 2024). In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn er - gezien de lokale aard en omvang van het voornemen en het ontbreken van ecologische relaties - ook geen sprake van aantasting van de kwaliteit, oppervlakte en/of samenhang van het NNN. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Figuur 3.2 Globale ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (groen)
(Bron: Provincie Drenthe, 2024 – Kaartlaag Natuurnetwerk Nederland).

3.3 Natuurnetwerk Nederland).Natuur buiten het NNN

In het Drentse ruimtelijk beleid is naast bescherming van natuur binnen het NNN ook aandacht voor bescherming van natuur buiten het NNN, namelijk in bijzonder provinciale natuurgebieden en ganzenrustgebieden (Provincie Drenthe – Omgevingsvisie, 2022).

In Drenthe is momenteel één gebied aangewezen als bijzonder provinciaal natuurgebied: Landgoed

Overcingel. Dit gebied ligt in Assen, op meer dan dertig kilometer afstand.

Het plangebied ligt niet in ganzenrustgebieden (Provincie Drenthe – Omgevingsvisie, 2024). In Drenthe is alleen het Leekstermeer als ganzenrustgebied aangewezen.

Het voorgenomen plan heeft gezien de afstand tot de aangewezen gebieden en de aard en omvang geen effect op natuurgebieden buiten het NNN. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

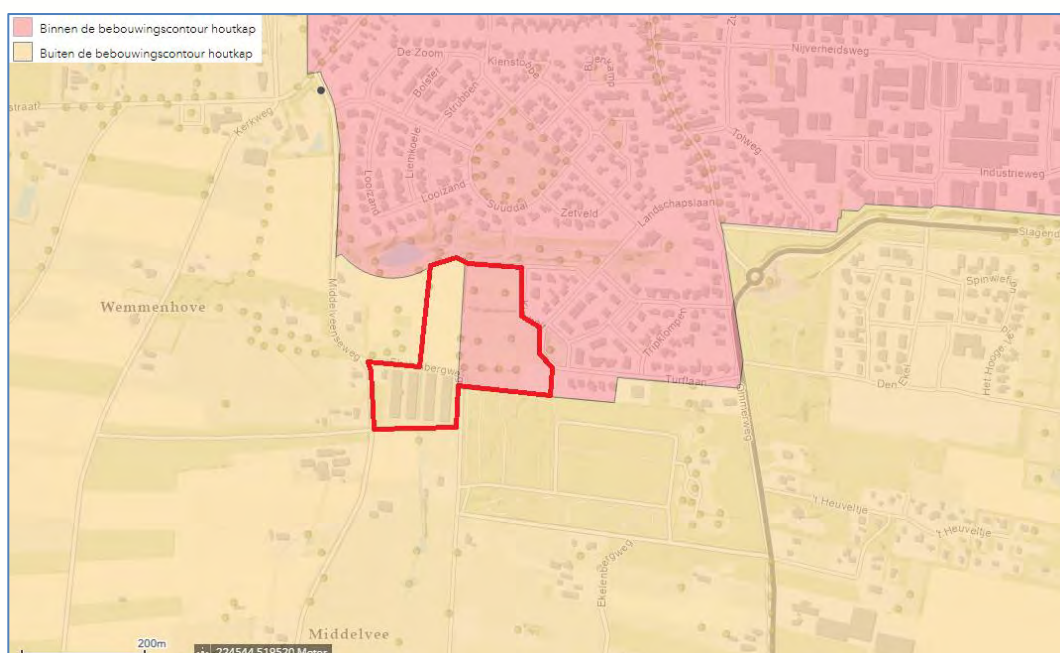
3.4 Houtopstanden

Voor de ontwikkeling worden mogelijk enkele bomen en opgaand groen verwijderd. De insteek daarbij is zoveel mogelijk opgaand groen te behouden.

3.4.1 Omgevingswet

Er is sprake van beschermde houtopstanden in het kader van de Omgevingswet indien:

- ✂ de houtopstand buiten de 'bebouwingscontour houtkap' ligt, **en**
- ✂ de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Figuur 3.4 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van bebouwingscontour houtkap (roze gearceerd) Omgevingswet
(bron: Provincie Drenthe, 2024).

Op basis van de ligging binnen de bebouwingscontour houtkap kan geconcludeerd worden dat het beschermingsregime van de Omgevingswet ten aanzien van houtopstanden niet geldt. Hoewel het plangebied deels binnen en deels buiten de bebouwingscontour houtkap is gelegen, bevinden de te kappen bomen zich in het roze gearceerde vlak. Ter plaatse van de schuren en het akkerland (in het gele gearceerde vlak) zijn bomenrijen afwezig. De bomen aan de randen van deze percelen blijven behouden. Vervolgstappen in het kader van de Ow zijn zodoende niet aan de orde. Wel kunnen vervolgstappen (zoals een omgevingsvergunning) in het kader van het gemeentelijke beleid ten aanzien van kap van bomen aan de orde zijn.

4. Effectbeoordeling flora- en fauna-activiteit

4.1 Flora

De veldinspectie is uitgevoerd binnen het groeiseizoen van vele soorten planten. Daarmee is op basis van de terreinkenmerken en aangetroffen soorten een goed beeld verkregen van de potentie voor beschermde soorten.

Gedurende de veldinspectie zijn geen beschermde soorten waargenomen. In de ruigtes en begroeide grondwallen staan soorten als grote brandnetel, braam (spec.), haagwinde en opslag (o.a. zomereik), gewone engelwortel, guldenroede, akkerdistel, harig wilgenroosje, jakobs kruiskruid, bijvoet en kruipende boterbloem.

Beschermde flora wordt op basis van de terreinkenmerken (voedselrijk en deels maaibeheer) en de bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

4.2 Broedvogels

De veldinspectie is uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Broedende vogels zijn daardoor niet waar te nemen. Desondanks kan er op basis van de veldinspectie een goed beeld verkregen worden van geschiktheid voor vogelsoorten. Vogels worden ingedeeld in de volgende drie categorieën, zie ook bijlage 2:

- ✂ Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4);
- ✂ Overige soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5);
- ✂ Soorten zonder jaarrond beschermd nest.

4.2.1 Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

Uit het bronnenonderzoek komen diverse boom- en gebouwbewonende soorten in de (directe) omgeving naar voren (zie bijlage 3).

Gebouwbewonende soorten

Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig in de vorm van kippenschuren. Deze gebouwen bieden geen broedgelegenheid voor vogels; er zijn geen openingen en de randen zijn strak afgewerkt (zie figuur 3.1). Nestplaatsen van gebouwbewonende soorten binnen het plangebied worden uitgesloten.

Figuur 4.1 Impressie van kippenschuren die ongeschikt zijn voor nesten van vogels.

Boombewonende soorten

In de bomen binnen en rond het plangebied zijn geen (grote) holten, nesten en horsten waargenomen. Wanneer de werkzaamheden in of na het broedseizoen van 2025 (globaal tussen maart en september) opstarten, wordt geadviseerd om opnieuw een controle op jaarrond beschermde nesten uit te voeren (zie 5.3.1).

4.2.2 Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied kunnen vogels in het aanwezige opgaand groen, struweel en oppervlaktewater tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek zijn in en rond het plangebied soorten als tijtjaf, houtduif en koolmees waargenomen.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen. Verstoring van vogels is toegestaan zolang dit geen wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding heeft. In 5.3.1 zijn adviezen opgenomen om aantasting en verstoring te voorkomen.

Binnen het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig voor algemene soorten. Gezien het beperkte oppervlak en de terreinkenmerken betreft het geen essentieel foerageergebied voor de aanwezige en te verwachten vogelsoorten. In de directe omgeving (bospercelen en tuinen) is bovendien voldoende beschikbaar alternatief foerageergebied beschikbaar.

Figuur 4.2 Geschikte alternatieve foerageergebieden voor vogels (oranje gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd).

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen via nauwe openingen hun verblijfplaats kruipend bereiken. De verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in spouwmuur, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken, onder dakpannen, spleten en nissen in muren, in boomholten et cetera (Dietz et al., 2011).

Verblijfplaatsen

In de aanwezige bomen binnen het plangebied is geen sprake van holtes, spleten of loszittende schorsdelen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn zodoende uitgesloten.

De kippenschuren bieden geen potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen; er zijn geen openingen en de randen zijn strak afgewerkt (zie figuur 4.3). Vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Figuur 4.3 Impressie dakrand kippenschuren, hierin zijn geen openingen aanwezig en is sprake van een strakke afwerking.

Foeragegebied/vliegroute

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het foeragegebied van algemeen voorkomende soorten vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De bomenrijen vormen lijnvormige elementen die ook als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen (zie figuur 4.4). Gezien de aanwezigheid van direct omliggend geschikt alternatief foeragegebied betreft het geen essentieel leefgebied.

Wanneer de werkzaamheden uitsluitend overdag plaatsvinden en in het lichtplan rekening wordt gehouden met beperking van de lichtverstrooiing, is geen sprake van lichtverstoring (zie 5.3.4). Het plangebied en blijft ook na de ontwikkeling voldoende geschikt als foeragegebied/vliegroutes.

Figuur 4.4. Alternatieve vliegroutes en foerageermogelijkheden in de directe omgeving voor vleermuizen. Gele pijlen → alternatieve vliegroutes. Groenstroken geschikt als foerageergebieden.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

Uit het bronnenonderzoek komen de volgende soorten zonder provinciale vrijstelling naar voren: das, eekhoorn en steenmarter.

Kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) en steenmarter

Het plangebied vormt geschikt biotoop voor kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) en steenmarter. Bij de voorgenomen werkzaamheden zijn negatieve effecten op deze soorten niet op voorhand uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) komen veelal voor in kleinschalig cultuurlandschap, maar kunnen (met name bunzing) ook tot in de steden rijken. Van belang is dat er voldoende dekking, verbindende elementen en voedsel (kleine zoogdieren zoals woelmuizen) aanwezig zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich over het algemeen in bestaande holen van muizen of mollen, maar ook in steen- en takkenhopen, tussen boomwortels of in dichte begroeiing (BIJ12, 2024).

De steenmarter komt veelal voor in bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. Door zijn grote aanpassingsvermogen kan de soort in vrijwel alle biotopen voorkomen. De voorkeur wordt gegeven aan gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Een steenmarter kan binnen zijn

leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen hebben, zoals in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes (Zoogdiervereniging, 2024).

Het struweel en ruigtes binnen het plangebied bieden potentiële foerageer- en beschuttingsmogelijkheden. Binnen het plangebied kunnen zodoende potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor deze marterachtigen niet worden uitgesloten. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten plaatsvinden op deze verblijfplaatsen. Vervolgstappen zijn aan de orde, zie 5.3.2.

Grote bosmuis

De grote bosmuis komt voor in allerlei soorten biotopen, mits er enige dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Zo komt hij voor in bosranden met weinig ondergroei, niet te nat rietland, parken, braakliggend land, duinen, heide en tuinen. Hij heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei (Zoogdiervereniging, 2023).

Binnen het projectgebied is geschikt habitat aanwezig voor grote bosmuis (zie figuur 4.1). Binnen het projectgebied kunnen potentieel geschikte verblijfplaatsen en een essentieel leefgebied voor deze soort niet worden uitgesloten. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten plaatsvinden op deze leefgebieden. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of verblijfplaatsen van grote bosmuis aanwezig zijn of juist afwezig.

Eekhoorn

De eekhoorn is een echte boombewoner. Eekhoorns komen met name voor in bosgebieden, maar tevens in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bosgebied. De voorkeurshabitat van de eekhoorn gaat uit naar een ouder bos, omdat het voedselaanbod en nestgelegenheid hier hoger is. De nesten bevinden zich vaak in boomtoppen en worden doorgaans zelf gebouwd, maar ook worden boomholten, oude kraaien- of eksternesten gebruikt (Zoogdiervereniging, 2024).

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen in bomen, zowel binnen als in de directe omgeving van het plangebied. Vanwege het lage aantal bomen (beperkt voedselaanbod) en alternatieve leefgebieden ten zuiden van het plangebied (bospercelen), is ook geen sprake van essentieel leefgebied van eekhoorn (zie figuur 4.5). Vervolgstappen ten aanzien van eekhoorn zijn niet aan de orde.

Figuur 4.5. Alternatieve geschikt leefgebied voor eekhoorn in bosgebieden (oranje gearceerd).

Overige grondgebonden zoogdieren zonder een provinciale vrijstelling

Verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling, zoals das, worden op basis van de habitateisen, de terreinkenmerken en het veldbezoek uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten zoals algemeen voorkomende muizen, egel en ree te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Drenthe vrijstelling van de schadelijke handelingen uit de Omgevingswet (zie bijlage 1), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht, zie 5.3.4.

4.5 Overige soorten

Grote vos

De waardplanten die van belang zijn voor de voorplanting van grote vos is vooral iep en daarnaast ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten. Binnen het plangebied ontbreekt het aan deze soorten. Rondom het plangebied kunnen deze wel voorkomen door de aanleg van de vlinderroute. Voor de grote vos zijn daarbij warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen relevant en er moeten ook geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. De bomen staan vrij solitair en in relatief open landschap en holle bomen of stapels hout ontbreken, waardoor er geen optimale omstandigheden voor overwintering aanwezig zijn. Mogelijk zijn overwinteringslocatie wel aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied kan het voorkomen van grote vos niet uitgesloten worden. Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van een leefgebied van grote vos in de vorm van foerageergebied of rustplek. Essentieel leefgebied van grote vos is afwezig. In de nabijheid is geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van de aangelegde vlinderroute. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Sleedoornpage

De sleedoornpage is een zeldzame standvlinder die voorkomt op een aantal locaties in Overijssel en Drenthe, langs de randen van de Veluwe, op de Utrechtse Heuvelrug, op een enkele locatie in Noord-Brabant en in Zuid-Limburg.

De sleedoornpage is een weinig mobiele vlinder die zelden verder vliegt dan enkele honderden meters langs een bosrand of struweel. Het habitat van de sleedoornpage betreft sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De waardplanten van de sleedoornpage zijn de sleedoorn en enkele andere gecultiveerde *Prunus*-soorten, waaronder de pruim. De eitjes zijn vooral in de winter en het vroege voorjaar te vinden op de grens van oud en jong hout in de oksels van sleedoorntakken. Rupsen zijn actief van april tot juli, waarna ze verpoppen in de strooisellaag. De vlinders zijn actief vanaf eind juli (Vlinderstichting, 2021). Waardbomen zijn afwezig voor deze soort binnen het plangebied. Daarnaast staan de bomen vrij solitair en in relatief open landschap, waardoor er geen optimale omstandigheden zijn. Essentieel leefgebied van sleedoornpage is afwezig, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Ringslang

Voor reptielen zijn geen broeihopen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk biedt het plangebied wel geschikt leefgebied voor in de omgeving voorkomende ringslang. Het plangebied is direct aangrenzend bij een wateroppervlakte dat geschikt habitat vormt voor ringslang. De dichte begroeiingen met zoninstralingen binnen het plangebied kunnen als rustplaats en zonplaats gebruikt worden door ringslang. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze mogelijke rustplaatsen en zonplaatsen vernietigd of verstoord worden. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of ringslangen binnen het plangebied voorkomen of juist afwezig zijn.

Beschermden vissen en amfibieën zoals grote modderkruiper, poelkikker en heikikker worden op basis van de biotoopeisen en terreinkenmerken uitgesloten.

Gelet op de terreinkenmerken, de habitateisen en verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van beschermden vissen, amfibieën en ongewervelden ter plaatse van het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van deze soortgroepen zijn niet aan de orde.

4.6 Rode Lijst soorten

Een groot deel van de Rode Lijst soorten, zoals vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen zijn in bovenstaande paragrafen in context van de verbodsbepalingen reeds besproken. Vervolgstappen zijn aan de orde ten aanzien van (Rode Lijst) vogels in het broedseizoen en (Rode Lijst) vleermuizen. Daarnaast kan het plangebied gebruikt worden om incidenteel te passeren door Rode lijst soorten (bijvoorbeeld vlinders en libellen) of als foerageergebied. Voor Rode lijst soorten geldt de specifieke zorgplicht, zie 5.3.4.

5. Conclusie en advies

5.1 Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden en houtopstanden

Uit de quickscan natuurbescherming Omgevingswet ten aanzien van Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden en houtopstanden wordt het volgende geconcludeerd:

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op circa 12,7 kilometer afstand. Vanwege deze afstand, de potentiële effecten, bekende dosis-effectrelaties en de aard/omvang van de voorgenomen ontwikkeling, zijn negatieve effecten, met uitzondering van stikstofdepositie, op voorhand uitgesloten. Geadviseerd wordt een AERIUS-berekening voor de realisatie- en gebruiksfase te maken om inzichtelijk te maken of sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland / Natuur buiten het NNN

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (en natuur buiten het NNN). De provincie Drenthe hanteert ook geen externe werking ten aanzien van het NNN. Het voorgenomen plan heeft gezien de ligging binnen de bebouwde kom en de aard en omvang van de plannen geen effect op deze gebieden. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Houtopstanden

Het plangebied ligt zowel binnen- als buiten de bebouwingscontour houtkap Ow van Zuidwolde. Voor de betreffende te kappen bomen geldt het beschermingsregime vanuit de Omgevingswet niet, aangezien de te kappen bomen zich binnen de bebouwingscontour vallen. Vervolgstappen in het kader van de Ow zijn zodoende niet aan de orde.

Tabel 5.1 Samenvatting conclusies gebiedsbescherming en houtopstanden.

	Afstand tot dichtstbijzijnde gebied	(Mogelijk) negatieve effecten	Vervolgstappen
Natura 2000	12,7 km	Mogelijk	Stikstofberekening(en)
Natuurnetwerk Nederland	0 m	Nee	Nee
Houtopstanden Ow	Binnen BBK Ow	Nee	Mogelijk vanuit gemeente

5.2 Flora en fauna activiteit

Uit de quickscan natuurbescherming Omgevingswet ten aanzien van flora- en fauna-activiteit wordt het volgende geconcludeerd:

- ✂ Binnen het plangebied zijn gezien de terreinkenmerken en afwezigheid van geschikte bebouwing en geschikte opgaand groen geen jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig. Bij de voorgenomen werkzaamheden vinden geen negatieve effecten plaats op jaarrond beschermde nesten van vogels. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied kunnen wel algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde nesten van vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Indien de werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen, zijn negatieve effecten te verwachten op broedvogels. Er dient een broedvogelcheck plaats te vinden alvorens de werkzaamheden kunnen plaatsvinden. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, vinden er geen negatieve effecten plaats.
- ✂ Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn vanwege het ontbreken van geschikte bebouwing en het ontbreken van holten en losliggende schorsdelen in bomen uitgesloten. Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van een vliegroute en foerageergebied. Dit betreft echter geen essentieel leefgebied en de ontwikkeling heeft geen negatief effect op de functionaliteit, mits in de nieuwe situatie rekening wordt gehouden met potentiële lichtverstoring door een plaatsingsplan voor kunstmatige verlichting op te stellen, waarbij bomenrijen zoveel mogelijk 'donker' gehouden blijven.

- ✂ Binnen het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor kleine marterachtigen en grote bosmuis. Het struweel en ruigtes binnen het plangebied bieden potentiële foerageer- en beschuttingsmogelijkheden. Binnen het plangebied kunnen zodoende potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor deze marterachtigen en grote bosmuis niet worden uitgesloten. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten plaatsvinden op deze verblijfplaatsen
- ✂ Het plangebied is direct aangrenzend bij een wateroppervlakte dat geschikt habitat vormt voor ringslang. De dichte begroeiingen met zoninstralingen binnen het plangebied kunnen als rustplaats en zonplaats gebruikt worden door ringslang. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze mogelijke rustplaatsen en zonplaatsen vernietigd of verstoord worden. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of ringslangen binnen het plangebied voorkomen of juist afwezig zijn.
- ✂ Groei- en verblijfplaatsen van beschermde flora, overige grondgebonden zoogdieren, vissen, amfibieën, overige reptielen en ongewervelden zijn gezien de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten.
- ✂ In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen.
- ✂ Er geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht

Tabel 5.2 Samenvatting conclusies flora- en fauna-activiteit.

Beschermde soorten	Groei-/verblijfplaatsen/ essentieel leefgebied aanwezig	(Mogelijk) negatief effect	Vervolgstappen
Flora	Nee	Nee	Nee
Vogels - jaarrond beschermd (cat. 1-4) - jaarrond beschermd (cat. 5) - overige broedvogels	Nee Mogelijk Ja	Nee Mogelijk Mogelijk	Nee Werken buiten broedseizoen Werken buiten broedseizoen
Vleermuizen - gebouwgebonden verblijven - boomgebonden verblijven - foerageergebied - vliegroutes	Nee Nee Nee Nee	Nee Nee Mogelijk Mogelijk	Nee Nee Verstoring voorkomen Verstoring voorkomen
Grondgebonden zoogdieren - kleine marterachtigen - grote bosmuis - overige	Mogelijk Mogelijk Nee	Mogelijk Mogelijk Nee	Nader onderzoek Nader onderzoek Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Nee
Reptielen	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek
Vissen	Nee	Nee	Nee
Ongewervelden	Nee	Nee	Nee
Vrijgestelde soorten	Ja	Ja	Zorgplicht
Rode lijstsoorten	Mogelijk	Mogelijk	Zorgplicht

5.3 Advies en vervolgstappen

5.3.1 Stikstofdepositie

Geadviseerd wordt een AERIUS-berekening voor de realisatiefase en de gewijzigde gebruiksfase te maken om inzichtelijk te maken of sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

Afhankelijk van de uitkomsten van de berekeningen zijn vervolgstappen aan de orde. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ($<0,00$ mol/ha/jr), is geen vergunning nodig. In dat geval kan het plan worden vastgesteld en uitgevoerd zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie $>0,00$

mol/ha/jaar is, zijn significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals een nadere ecologische beoordeling (voortoets stikstof), saldering en/of een vergunning aan de orde.

5.3.2 Soortgericht nader onderzoek grote bosmuis, kleine marterachtigen en ringslang

Om te bepalen of er vaste rust- en verblijfplaatsen van grote bosmuis, kleine marterachtigen en ringslang binnen het plangebied aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek nodig. Alleen dan kan bepaald worden of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van schadelijke handelingen van de Omgevingswet.

Het onderzoek naar grote bosmuis wordt gedaan met behulp van inloopvallen met lokaas. Conform de IBN methode³, worden de vallen paarsgewijs in raaien uitgezet, met steeds ongeveer tien meter tussen een paar. Het onderzoek kan het gehele jaar worden uitgevoerd, afhankelijk van klimatologische omstandigheden (geen strenge vorst of hoge temperaturen). De beste periode om het onderzoek naar grote bosmuis uit te voeren is in het najaar (augustus – november) wanneer de populatiedichtheden, en daarmee ook de vangstkansen het grootst zijn.

Binnen het plangebied kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) niet worden uitgesloten. Om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de marterachtigen in kaart te brengen, dient een verdiepende **habitatgeschiktheidstoets** te worden uitgevoerd (conform Kennisdocument kleine marterachtigen - BIJ12, 2024). Hierbij wordt ook bepaald of nader soortgericht inventarisatieonderzoek noodzakelijk/gewenst is. Het inventariseren van marterachtigen kan met verschillende methodes (zoals sporenbuizen, cameravallen en wildcamera's) worden uitgevoerd.

Voor deze toets wordt in eerste instantie de potentie van het gebied voor kleine marterachtigen in kaart gebracht. In een **functiekaart** wordt beschreven en weergegeven welke delen van het plangebied essentieel zijn en wat de functie van deze delen is. Deze habitatbeoordeling wordt gebruikt bij de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Het onderzoek naar ringslang wordt gedaan met behulp van het plaatsen van reptielplaten en langs een geschikte route, waarbij structuurovergangen nader worden bekeken. Het onderzoek vindt plaats middel vijf bezoeken, waarvan het eerste bezoek bestaat uit het plaatsen van reptielplaten en de resterende vier bezoeken uit het controleren van deze platen. De periode van uitvoering is tussen april en september, waarvan minimaal twee bezoeken in april-mei plaatsvinden en één bezoek na 31 juli. Tussen de bezoeken dient minimaal één week tijd te zitten.

5.3.3 Mogelijke vervolgstappen

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten te voorkomen of dat een vergunning voor een flora- en fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet nodig is. Ter onderbouwing van een vergunning dient een activiteitenplan (inclusief ecologisch werkprotocol) te worden opgesteld met daarin ondermeer toepassing van mitigerende en compenserende maatregelen, onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging.

Voor enkelvoudige vergunningaanvragen geldt een beslistermijn van acht weken, die eenmalig is te verlengen met zes weken. Meervoudige vergunningaanvragen die de [reguliere voorbereidingsprocedure](#) doorlopen, hebben een beslistermijn van twaalf weken (+ eventuele verlenging van zes weken). Meervoudige vergunningaanvragen met [uitgebreide voorbereidingsprocedure](#) hebben een beslistermijn van 6 maanden. Indien binnen de gestelde termijn niet wordt beslist, geldt geen 'vergunning vanwege rechtswege'.

5.3.4 Overige broedvogels

Binnen en in de omgeving van het projectgebied kunnen diverse (niet jaarrond beschermde) vogels tot broeden komen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen.

Tijdens het broedseizoen zijn alle broedende vogels en hun nesten beschermd. Daarom heeft het zin om zoveel mogelijk werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Voor het broedseizoen wordt in principe de periode van 1 maart tot 1 september aangehouden, maar dit zijn geen harde grenzen. Bepalend is of er broedgevallen aanwezig zijn, en dit is afhankelijk van de soort en van klimatologische omstandigheden, die van jaar tot jaar verschillen.

Het is vaak niet mogelijk alle werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Dat betekent dat er voorafgaand en/of tijdens de werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van deze nesten. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier invulling aan te geven. Het is altijd maatwerk en ter beoordeling aan een deskundig ecooloog, en het kan niet uitgevoerd worden zonder ecologische begeleiding. Opties kunnen zijn:

- ✂ Voorafgaand aan het broedseizoen potentiële nestlocaties ongeschikt maken en houden;
- ✂ Voorafgaand aan het broedseizoen het werk opstarten en zorgen dat er continu doorgewerkt wordt;
- ✂ Ander maatwerk (locatiespecifiek) op basis van ecologische begeleiding.

In alle gevallen is het noodzakelijk dat een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld en dat een deskundig ecooloog de projectlocatie vrijgeeft voor de werkzaamheden.

5.3.5 *Natuurinclusief bouwen*

Het te herontwikkelen plangebied met de te realiseren nieuwbouw en in te richten buitenruimte biedt mogelijkheden voor het realiseren van verblijfplaatsen en leefgebied voor onder andere vleermuizen, gierzwaluw, huismus en veel andere soorten. Hiervoor zijn vele mogelijkheden, waaronder het creëren van leefgebieden en verbindingzones voor in de omgeving voorkomende (NNN) soorten. Geadviseerd wordt in een vroeg stadium van de planvorming een ecooloog te betrekken om mee te denken bij een natuurinclusieve invulling met faunavoorzieningen in de realiseren bebouwing en een ecologische meerwaarde in de buitenruimte.

5.3.6 *(Specifieke) zorgplicht*

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of vergunning of vrijstelling is verleend.

Werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat eventueel aanwezige dieren de gelegenheid krijgen te vluchten. Dit betekent in de praktijk veelal dat in één richting gewerkt wordt, zodat dat dieren niet 'opgesloten' raken. Er kan onder andere invulling gegeven worden aan de zorgplicht door het gebruik van vaste rijroutes, het zo kort mogelijk werken binnen het plangebied en het vermijden van het gebruik (kunst)verlichting, zowel in de realisatie- als gebruiksfase. Daarnaast kan invulling aan de zorgplicht gegeven worden, door bij de inrichting en het ontwerp van de nieuwe woonwijk rekening te houden met het leefgebied van algemene soorten.

5.4 Geldigheid en houdbaarheid

Voorliggend rapport is opgesteld onder de huidige wet- en regelgeving en is in principe meerdere jaren te gebruiken, mits weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden binnen het onderzoeksgebied. Onder de Omgevingswet geldt een geldigheidstermijn van drie jaar, waarbij de jongste gegevens niet ouder mogen zijn dan **drie jaar**. Dit is vastgelegd in de Omgevingsregeling (art 7.197j lid 2 b OR).

Indien ingrijpende wijzigingen in het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden, dient een actualisatie van de ecologische beoordeling plaats te vinden. Ook in geval (deel)aspecten in wet- en regelgeving wijzigen, dient een herbeoordeling plaats te vinden (zie ook disclaimer).

Daarnaast dient -in geval van stikstofberekeningen- rekening te worden gehouden met (in ieder geval jaarlijkse) actualisaties van het voorgeschreven rekenmiddel AERIUS Calculator. Hierin worden actuele gegevens met betrekking tot emissies en stikstofdeposities verwerkt. Voor projecten en plannen waarover nog geen formeel besluit is genomen dienen berekeningen met het meest actuele rekenmiddel te zijn uitgevoerd. De eerstvolgende actualisatie van AERIUS Calculator is voorzien in 2025. Een nieuwe berekening geeft mogelijk andere resultaten.

5.5 Verantwoording

De conclusies en adviezen zijn van toepassing op de door de opdrachtgever aangegeven en in hoofdstuk 1.4 beschreven werkzaamheden en activiteiten en onder de voorwaarden en uitgangspunten genoemd in het document (en overige communicatie met de opdrachtgever). Indien deze wijzigen of er ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd, dient er een herbeoordeling plaats te vinden.

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage.

Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur / documenten

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden.

Broekmeyer, M.E.A. et al. (2014). Update effectenindicator Natura 2000. Wageningen, Alterra, voorjaar 2014.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie) (2006). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterrapport 1375, oktober 2006.

BIJ12² (2024). Kennisdocument Kleine marterachtigen, *Bunzing - Hermelijn – Wezel*. Versie 1.0, januari 2024.

Koelman, R., (2007). Handleiding inventarisatie noordse woelmuis m.b.v. inloopvallen. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2022). Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. 23 december 2008.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie november 2023.

Provincie Drenthe (2024). Omgevingsverordening provincie Drenthe. Gepubliceerd op 19-12-2023, in werking vanaf 02-01-2024.

RIVM (2024). Handboek Werken met AERIUS Calculator Versie 2023.2, versie 1, 4 april 2024.

Internet

BIJ12² (2024). Beschermde Soortenindicator, van https://atlas.bij12.nl/WebView/index.html?viewer=BeSI_rapport. Geraadpleegd op 17 oktober 2024

Ministerie van LNV - Natura 2000-gebieden. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van <https://www.natura2000.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 1 september 2024, van www.NDFF.nl¹

Omgevingsloket (2024). Regels Omgevingswet. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>

Overheid (2024). Wetstekst Omgevingswet, van <https://wetten.overheid.nl/> Geraadpleegd op 17 oktober 2024

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Ravon (2024). Soorteninformatie. Geraadpleegd op 17 oktober 2024, van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/Ringslang>

Bijlage 1

Overzicht vrijgestelde soorten provincie Drenthe

Vrijgestelde soorten Provincie Drenthe	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)
	Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)
	Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)
	Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)
	Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)
	Haas (<i>Lepus europeus</i>)
	Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)
	Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)
	Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>)
	Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)
	Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)
	Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>)
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)
	Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)
Amfibieën	Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)
	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)
	Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)
	Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>)
	Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus Rana esculenta</i>)

Bron: Provincie Drenthe (2024). Omgevingsverordening provincie Drenthe. Gepubliceerd op 19-12-2023, in werking vanaf 02-01-2024 - Bijlage 5: Provinciale Vrijstellingenlijst.

Bijlage 2

Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten provincie Drenthe

Nederlandse naam	Categorie*	Nederlandse naam	Categorie*
Aalscholver	2	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Boerenwaluw	5
Boomvalk	4	Buizerd	5
Bosuil	3	Gekraagde Roodstaart	5
Draaihals	4	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	IJsvogel	5
Grote Gele Kwikstaart	3	Kleine Bonte Specht	5
Havik	4	Kokmeeuw	5
Huismus	2	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Middelste Bonte Specht	5
Kerkuil	3	Oeverwaluw	5
Oehoe	3	Paapje	5
Raaf	3	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Scholekster	5
Ringmus	2	Spreeuw	5
Rode wouw	4	Torenvalk	5
Roek	2	Visdief	5
Slechtvalk	3	Wilde Zwaan	5
Sperwer	4		
Steenuil	1		
Wespendief	4		
Zeearend	4		
Zwarte specht	3		
Zwarte stern	2		
Zwarte Wouw	4		

*Toelichting categorieën:

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus). Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd.

Bron: RVO, 2024

Bijlage 3

Uittreksel NDFF

Beschermde soorten* binnen één kilometer van het plangebied.

Soort	
Vogels	Zoogdieren
Aalscholver	Das
Blauwe reiger	Eekhoorn
Boerenwaluw	Steenmarter
Bonte vliegenvanger	Overig
Boomvalk	Ringslang
Bosuil	Heikikker
Buizerd	Poelkikker
Gekraagde roodstaart	Grote vos
Gierzwaluw	Sleedoornpage
Havik	
Huismus	
Ijsvogel	
Kerkuil	
Kleine bonte specht	
Ransuil	
Rode wouw	
Scholekster	
Sperwer	
Spreeuw	
Steenuil	
Torenvalk	

**Habitatrichtlijnsoorten, soorten met jaarrond beschermde nesten en provinciaal beschermde soorten.
(Bron: NDFF, 2024)*

Bijlage 4

Uittreksel NDFF Rode lijst

Rode lijst dieren en planten * binnen één kilometer van het plangebied.

Soort
Vogels
Blauwe kiekendief
Boerenzwaluw
Grauwe vliegenvanger
Huismus
Huiszwaluw
Keep
Koekoek
Kramsvogel
Ransuil
Spotvogel
Tapuit
Visdief
Wintertaling
Zeearend
Zwarte mees
Vleermuizen
Laatvlieger
Overig
Gewone agrimonie
Tripmadam
Tweestijlige meidoorn
Granietschildmos
Groot takmos

*Rode Lijst soorten (Bron: NDFF, 2024)